

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

DRA.5533.169.2015.

Radom, dnia 10 grudnia 2015 r.

Protokół kontroli

1. Nazwa placówki: Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy
Adres placówki: ul. Sienkiewicza 55, 16, 26-680 Wierzbica.
Imię i nazwisko pełniącej obowiązki dyrektora szkoły: Magdalena Orczykowska.
2. Nazwa i adres organu sprawującego nadzór pedagogiczny:
Mazowiecki Kurator Oświaty, Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa.
Imię i nazwisko kontrolującego: Anna Król i Ewa Murawska wizytatorzy.
Upoważnienie nr DRA.5533.169.2015.AK, EMr z dnia 2 grudnia 2015 r.
3. Termin kontroli: 4 grudnia 2015 r.
4. Tematyka kontroli: Diagnoza sytuacji związanej z zapewnieniem wychowankom bezpieczeństwa w placówce oraz przestrzeganie praw dziecka zawartych w przepisach prawa.

Kontrola została przeprowadzona na wniosek organu nadzoru w związku z pismem
I (bez podpisu) oraz Rzecznika Praw Dziecka.

Kontrolę wpisano do księgi kontroli pod numerem 15.

W trakcie kontroli wykonano następujące czynności:

- przeprowadzono
 - a) ankietę wśród wychowanków,
 - b) rozmowę z pełniącą obowiązki dyrektora – Panią Magdaleną Orczykowską,
 - c) ogląd pomieszczeń mieszkalnych, sanitarnych,
 - przeanalizowano:
 - a) Statut ośrodka w zakresie nagród i kar,
 - b) regulaminy korzystania z telefonu,
 - c) zapisy z monitoringu wizyjnego ze zdarzenia w dniu 07.11.2015 r.,
 - d) notatkę służbową ze zdarzenia dn. 07.11.2015 r.,
 - e) protokół z zebrania zespołu ds. udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej z dnia 13.11.2015 r.,
 - f) harmonogram dyżurów wychowawców od 2.11.2015 r. do 15.11.2015 r.,
 - g) „harmonogram dnia obowiązujący w dni nauki szkolnej i dni wolne od nauki,
 - h) zapisy z zeszytu przekazywania dyżurów.
5. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości.

Parafy*

.....
kontrolującego/ych

.....
dyrektora szkoły/placówki

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy przeznaczony jest dla dziewcząt, wobec których Sąd Rodzinny wydał postanowienie o zastosowaniu kary umieszczenia w placówce resocjalizacyjnej. Na dzień kontroli w placówce przebywało 28 dziewcząt. W placówce podopieczne kontynuują naukę w gimnazjum lub w zasadniczej szkole zawodowej w zawodzie fryzjer. Do wychowanek skierowano pytania ankietowe na temat ich stanu bezpieczeństwa w placówce.

Na podstawie danych ankietowych można stwierdzić, iż większość z nich (27 z 28) zna swoje prawa i obowiązki oraz zasady pobytu, z którymi są zapoznawane podczas przyjęcia do placówki (tak twierdzi 22 z 28 wychowanek). Tylko 8 z 28 respondentek potwierdziło, że rozmowę tę prowadził dyrektor ośrodka w obecności wychowawcy. Fakt zapoznania się z prawami i obowiązkami, własnoręcznym podpisem potwierdziło 23 z 28 wychowanek. W placówce bezpiecznie czuje się 13 wychowanek, czasami 11, a 4 nigdy nie czuje się bezpiecznie. Z analizy wyników ankiety wynika, że w placówce występuje przemoc, 9 dziewcząt jej doświadczyło, 18 podało, że były świadkami użycia przemocy wobec innych wychowanek. Uważają, że na terenie placówki miejscami najmniej bezpiecznymi są: sypialnie (9), toalety (8), korytarze (5) oraz pod prysznicem (3). Tylko 5 z 28 respondentek nie wskazało żadnej formy agresji jakie zostały użyte wobec niej lub w stosunku do innych wychowanek. Najczęściej stosowane formy agresji wobec nich samych to: wyzywanie, ośmieszanie (9), popychanie (7), zastraszanie (5), poniżanie (4). Dziewczęta były świadkami stosowania przemocy w stosunku do innych wychowanek. Najczęstszymi formami były: wyzywanie (19), poniżanie, ośmieszanie (18), zastraszanie (14), groźby (13), popychanie (12). Osoby, które doświadczyły przemocy, jako agresora wskazywały: koleżankę (7), pracowników ochrony (5), wychowawcę (1). Przemoc w stosunku do innych osób, zdaniem respondentek stosowali: pracownicy ochrony (16), koleżanka (11), wychowawca (5) oraz dyrektor (1). Osoby, które doświadczyły przemocy najczęściej zwracały się o pomoc do: wychowawcy grupy (8), pedagoga (7), psychologa (6) bądź innej osoby (5 wskazań – na rodziców i koleżankę). Będąc świadkiem przemocy, ankietowane najczęściej informowały o jej przejawach w stosunku do innych: wychowawcę (8), psychologa (6), pedagoga (4). Uwagę zwraca fakt, że respondentki wskazały tylko 3 razy dyrektora placówki, jako osobę do której zwróciły się o pomoc w przypadku doświadczania przemocy przez nich samych bądź przez inne dziewczęta. Wychowanki znają swoje prawa i obowiązki. Większość z nich podała, że w placówce nie przestrzegane są ich prawa do: tajemnicy korespondencji (20), wolności słowa i sumienia (18), prywatności (17), równego traktowania (15), wyrażania własnych poglądów (12), dochodzenia swoich praw (9), wypoczynku (8), informacji i ochrony przed wszelkimi formami przemocy (7), wolności od poniżającego traktowania oraz do stosowania praktyk religijnych (5), swobodnego wyrażania wyznawanej religii (4). Respondentki wypowiedziały się w zakresie możliwości korzystania z telefonu, twierdząc, że codziennie korzysta z niego tylko 2 osoby, raz w tygodniu 25 osób, jedna z nich podała swoją odpowiedź „3 razy w tygodniu”. Możliwość kontaktu telefonicznego z rodzicami codziennie ma 5 dziewcząt, raz w tygodniu 23 z nich. 15 wychowanek podało, że w okresie ostatniego miesiąca zastosowano wobec nich karę. Kary udzielali najczęściej wychowawcy grup w formie zakazu używania telefonu komórkowego, wyjścia z grupą na zewnątrz lub skrócenia czasu przebywania na przepustce. 9 wychowanek poinformowało, że są zastraszane przeniesieniem do innego ośrodka przez: dyrektora (7), wychowawcę (5), panią, która pełni obowiązki dyrektora (1). 17 dziewcząt wypowiedziało się w ankiecie na temat swoich oczekiwań w zakresie organizacji pracy placówki proponując m.in.: zwiększenia częstotliwości korzystania z telefonu komórkowego, większej ilości rozmów z dyrektorem

Parafy*
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

placówki, spotkań grupowych, lepszego jedzenia oraz niestosowania odpowiedzialności grupowej.

Wychowanki mają możliwość korzystania z telefonu komórkowego zgodnie z obowiązującym regulaminem w wyznaczony dzień tygodnia (środa) w godzinach od 18.30 do 19.30 (co potwierdziły w ankiecie 23 wychowanki). Dodatkowe korzystanie z telefonu jest uzależnione od zachowania wychowanek. Z telefonu stacjonarnego podopieczne mają możliwość korzystania w weekendy.

Zgodnie z zapisami § 36 statutu ośrodka w stosunku do dziewcząt mają zastosowanie nagrody i kary. W § 37 statutu wymieniono katalog kar, które mają zastosowanie w stosunku do wychowanek nieprzestrzegających obowiązujących w placówce regulaminów. Kary, które podają respondentki w ankiecie zawarte są w katalogu kar np.: czasowe pozbawienie przywileju - kary udziela wychowawca grupy, upomnienie dyrektora, wnioskowanie do właściwego sądu o zmianę ośrodka wychowawczego. W placówce obowiązują procedury wyjść wychowanek. Po upływie 2 tygodni od przybycia, wychowanka może wychodzić pod opieką wychowawcy poza teren ośrodka. Samodzielne wyjścia z budynku ośrodka odbywają się zgodnie z obowiązującą procedurą. W pkt 7 określono maksymalną liczbę samodzielnych wyjść – 7 razy w tygodniu. Samodzielne wyjście jest przywilejem wychowanek, korzystają z niego tylko te podopieczne, które przestrzegają obowiązujących zasad panujących w ośrodku. Z informacji pozyskanych od dyrektora placówka umożliwia dziewczętom stosowanie praktyk religijnych poprzez uczestnictwo w nabożeństwach w Kościele w Wierzbicy (zgodnie z zapisami w „Zeszytach przekazywania dyżurów” 18.10.2015 r., 3.11.2015 r., 7.11.2015 r., 8.11.2015 r.). Wyjście do kościoła odbywa się pod opieką wychowawcy i uzależnione jest od minimalnej (5) ilości wychowanek zgłaszających chęć udziału w nabożeństwie. 5 z 28 wychowanek uważa, że nie przestrzegane jest prawo do wolności stosowania praktyk religijnych, a 4 z 28 do swobodnego wyrażania wyznawanej religii. Z wyjaśnień dyrektora ośrodka wynika, że dziewczęta dwukrotnie (18.10.2015 r. i 8.11.2015 r.) wykorzystały wyjście do kościoła w celu zaplanowania ucieczki przy pomocy rodziców.

Pobyt wychowanek w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym reguluje ustalony harmonogram zajęć obowiązujący w dni nauki szkolnej oraz w dni wolne od nauki. Do zdarzenia, o którym mowa w piśmie matki (brak podpisu) doszło w dniu 7 listopada 2015 roku (sobota) o godz. 22.00, w porze obowiązującej ciszy nocnej (zgodnie z harmonogramem od godz. 21.30). W tym czasie dyżur pełniło dwóch wychowawców (co potwierdzają zapisy na monitoringu wizyjnym). Jedna z wychowanek odmówiła pobytu w swojej sypialni, chcąc wymusić na wychowawcy wyrażenie zgody na zmianę pokoju. Brak pozytywnej decyzji, spowodował wybuch agresji. Na podstawie monitoringu wizyjnego z tego dnia, kontrolujące stwierdzają, że do protestującej przyłączyły się dwie dziewczyny, jedna z tej samej sypialni, a druga z innej. Dziewczęta biegały po korytarzu, zakłócały ciszę nocną wchodząc do innych pokoi, budząc pozostałe dziewczęta. Całą sytuację nadzorowało dwóch wychowawców oraz dozorca nocny. Ze względu na rozwijającą się sytuację (dołączenie się innych obudzonych wychowanek) podjęto decyzję o wezwaniu pracowników ochrony KRAL oraz policji. Na miejsce zdarzenia przybyła również pełniąca obowiązki dyrektora p. Magdalena Orczykowska. Wychowanki bardzo negatywnie zachowywały się w stosunku do osób dorosłych (wykonywały obraźliwe gesty, pluły pod nogi). Z wyjaśnień dyrektora wynika, że doszło do zniszczenia mienia (wyłamanie z zawiasów drzwi od łazienki). Na podstawie oglądu nagrania z monitoringu wizyjnego, nie stwierdza się użycia przemocy fizycznej w stosunku do wychowanek ze strony obecnych podczas zajścia pracowników ochrony i ośrodka. Około godziny 3.00 wychowanki wróciły do sypialni. Z informacji

Parafy*
kontrolujących dyrektora szkół/placówki

pozyskanych od pełniącej obowiązki dyrektora p. Magdaleny Orczykowskiej, wobec prowodyrek zakłócających spokój ośrodka wyciągnięto regulaminowe konsekwencje (-100 pkt według regulaminu punktowego, nagana dyrektora) oraz sporządzono notatkę służbową ze zdarzenia. Dnia 13 listopada 2015 r. zwołano zebranie zespołu do spraw udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej, na którym omówiono sytuację nadzwyczajną z dnia 07.11.2015 r.

Przeanalizowano harmonogramy dyżurów wychowawców grup za okres od 02.11.2015 r. do 15.11.2015 r. pod kątem zapewnienia opieki wychowankom podczas pobytu w placówce. Na podstawie dokumentów ustalono, że liczba wychowanek pozostających pod opieką jednego wychowawcy w dniach od 3 listopada 2015 roku do 13 listopada 2015 r. była niezgodna z przepisami prawa oświatowego. W dniu zdarzenia tj. 7 listopada 2015 roku (sobota) w placówce przebywało 25 wychowanek, opiekę nad nimi sprawował w godz. od 6.00 do 8.00 jeden wychowawca, od 8.00 do 15.00 dwóch wychowawców, od 15.00 do 22.00 dwóch wychowawców. W w/w dniach na jednego wychowawcę pełniącego dyżur przypada powyżej 12 osób, co jest niezgodne z zapisami § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek (...) (Dz. U. z 2011 r. Nr 109, poz. 631). W porze nocnej, według harmonogramu, w godz. 22.00 do 6.00 pełnił dyżur jeden wychowawca grupy wychowawczej oraz jeden pracownik administracyjny. Rozkład dnia wychowanek został dostosowany do zapisów przytaczanego powyżej rozporządzenia.

Na podstawie informacji zawartych w „Zeszytach przekazywania dyżurów” wychowanki korzystają z indywidualnych i grupowych wyjść np.: do sklepu – 18.10.2015 r., 20.10.2015 r., 25.10.2015 r., 27.10.2015 r., 3.11.2015 r., w ramach wolontariatu do przedszkola – 23.10.2015 r., 30.10.2015 r., 6.11.2015 r., spacerów pod opieką rodziców - 24.10.2015 r., 25.10.2015 r., 30.10.2015 r., 31.10.2015 r., 8.11.2015 r. Podopieczne mają możliwość udziału w zajęciach sportowych, turystycznych. 22.10.2015 r. uczestniczyły w warsztatach zorganizowanych w Warszawie, 23.10.2015 r., w rajdzie pieszym oraz w zajęciach koła ekologicznego – 4.11.2015 r.

Podczas kontroli dokonano oceny stanu bezpieczeństwa i higieny w placówce. W budynku dwu-kondygnacyjnym, na parterze znajdują się sale lekcyjne, gabinety dyrektora, pedagoga oraz świetlica, która pełni rolę stołówki z pomieszczeniem socjalnym. W oknach tych pomieszczeń zainstalowano kraty. Część mieszkalna dla dziewcząt znajduje się na pierwszym piętrze. Pokoje są dwu-, trzy- i czteroosobowe, wyposażone w tapczany, szafy ubraniowe, szafki nocne, tablice korkowe przy łóżkach na użytek własny dziewcząt, stoliki oraz krzesła. Na wyposażeniu każdego pokoju jest czajnik bezprzewodowy oraz żelazko. Część sanitarna przeznaczona dla dziewcząt znajduje się na pierwszym piętrze. Korzystają z trzech kabin prysznicowych, czterech umywalk oraz dwóch sanitariatów. Na dzień kontroli urządzenia higieniczno – sanitarne z bieżącą ciepłą wodą były utrzymane w czystości i sprawne technicznie. Hol górnego korytarza jest częścią rekreacyjną, w której podczas spędzania wolnego czasu wychowanki mogą oglądać telewizję. W celu zapewnienia wychowankom bezpieczeństwa na terenie placówki zainstalowano w każdej z części internatu oraz w szkole monitoring wizyjny. Plan ewakuacyjny ośrodka został zaktualizowany i umieszczony w miejscu widocznym, a drogi ewakuacyjne są oznaczone w sposób wyraźny. Ostatnia kontrola okresowa roczna obiektu budowlanego została przeprowadzona w dniu 10.06.2015 r. W protokole z kontroli stwierdzono, że ogólny stan obiektu jest niedostateczny, a stan techniczny konstrukcji gzymsu stwarza realne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Parafy*
kontrolujących dyrektora szkoły/placówki

Od dnia 26 września 2015 roku obowiązki dyrektora placówki pełni Pani Magdalena Orczykowska, która poinformowała, że ośrodek nie prowadzi rejestru wypadków. Rejestruje się tylko wypadki nadzwyczajne, zgodnie z zaleceniami Sekretarza Stanu Ministra Edukacji Narodowej.

Kontakt z rodzicami na terenie placówki odbywa się zgodnie z obowiązującą procedurą. Spotkania odbywają się w wyznaczonym do tego miejscu, pomieszczeniu wyposażonym w dwa fotele, ławę.

6. Zalecenia:

1. Bezpośrednio po przybyciu nieletniej do ośrodka w obecności dyrektora lub innego pracownika ośrodka, przeprowadzać rozmowę zgodnie z zapisami § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych (Dz. U. z 2011 r. Nr 296, poz. 1755).

Termin realizacji: od dnia podpisania protokołu.

2. Przestrzegać praw dziecka w zakresie tajemnicy korespondencji, wyrażania własnych poglądów, prywatności, równego traktowania, dochodzenia swoich praw oraz kontaktu ze światem zewnętrznym zapisanych w art. 12, art. 13, art. 16, art 17 Konwencji o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526). oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.).

Termin realizacji: od dnia podpisania protokołu.

3. Nie stosować odpowiedzialności zbiorowej, a odpowiedzialność karną tylko wobec osób, które dopuściły się czynu zabronionego zgodnie z zapisami art. 42 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

Termin realizacji od dnia podpisania protokołu.

4. Zapewnić odpowiednią liczbę wychowawców sprawujących opiekę nad grupą wychowawczą na terenie placówki zgodnie z zapisami § 18 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. z 2011r. Nr 109, poz. 631).

Termin realizacji: od dnia podpisania protokołu.

5. Prowadzić rejestr wypadków zgodnie z zapisami § 50 ust 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Termin realizacji: od dnia podpisania protokołu.

Zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U.2015.1270) dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, może zgłosić do organu

Parafy*
kontrolujących dyrektora szkoły/placówki

sprawującego nadzór pedagogiczny pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli.

Jednocześnie informuję, iż zgodnie z art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń, a w przypadku wniesienia zastrzeżeń – w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest zobowiązany powiadomić:

- 1) organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń;
- 2) organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz sposobie ich realizacji.

Radom, 10 grudnia 2015 r.

.....
Podpis dyrektora szkoły lub placówki

.....
Podpis kontrolującego

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor kontrolowanej szkoły lub placówki, a drugi włącza się do akt kontroli.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli

p.o. DYREKTORA
Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego
w Wierzbicy

10.12.2015r.
.....
Data, podpis i imię oraz pieczęć dyrektora szkoły lub placówki

Parafy*

.....
kontrolujących

.....
dyrektora szkoły/placówki